

Strategia Rozwoju Gminy Kolno na lata 2016-2026

Zespół autorski:

dr hab. Wojciech Dziemianowicz

Izabella Jurkiewicz

Łukasz Komorowski

Jakub Tarnacki

Warszawa, październik 2016

Spis treści:

1. WPROWADZENIE	4
2. WIZJA	5
3. DIAGNOZA STRATEGICZNA	6
3.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE	6
3.2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	8
4. ANALIZA SWOT	18
5. CELE ROZWOJOWE	22
5.1. CEL I. WZROST PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ	23
5.2. CEL II. WZROST ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ	24
5.3. CEL III. WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH	25
5.4. CEL IV KREOWANIE ZRÓWNOWAŻONEJ I PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI	26
6. ZAŁOŻENIA MONITOROWANIA STRATEGII	27
7. SPÓJNOŚĆ Z REGIONALNYMI I KRAJOWYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	28
7.1. STRATEGIA ROZWOJU OLSZTYŃSKIEGO OBSZARU AGLOMERACYJNEGO NA LATA 2016-2020	28
7.2. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO 2025	29
7.3. KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020	30
7.4. UMOWA PARTNERSTWA (2014-2020)	30

Skróty używane w dokumencie:

Skrót	Rozwinięcie
BDL	Bank Danych Lokalnych
B+R	Badania i rozwój
GOK	Gminny Ośrodek Kultury
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka samorządu terytorialnego
KSRR	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NGO	Organizacje pozarządowe (ang. <i>Non-Governmental Organisations</i>)
OOA	Olsztyński Obszar Aglomeracyjny
OSI	Obszar strategicznej interwencji
OZE	Odnawialne źródła energii
PGR	Państwowe Gospodarstwo Rolne
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
SRW WiM	Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2025
TIK	Technologie informacyjno-komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UP	Umowa Partnerstwa
WiM	Warmia i Mazury

1. WPROWADZENIE

Strategia Rozwoju Gminy Kolno stanowi odpowiedź na pytanie ***jak powinna wyglądać Gmina Kolno w 2026 roku?*** Według zaproponowanej w dokumencie wizji, Kolno powinno być ***gminą aktywną, zdrową, z gospodarką opartą na rolnictwie, wykorzystującą szczególne walory położenia***. Z tak sformułowanej wizji wynikają cele strategiczne i kierunki działań. W prezentowanej Strategii nie wskazano konkretnych projektów inwestycyjnych, bowiem zadaniem Strategii jest wyznaczenie celów i kierunków rozwoju Gminy. Projekty natomiast zawierane będą w realizujących Strategię dokumentach planistycznych i finansowych gminy.

W ramach realizacji procesu strategicznego:

- **wpracowano wizję** – pierwotny kształt wizji zaproponowany został przez władze Gminy Kolno;
- **opracowano diagnozę strategiczną** – diagnoza powstała na podstawie przeprowadzonej analizy desk research. Opierała się na kluczowych zagadnieniach strategicznych wskazanych przez pracowników Urzędu w badaniu kwestionariuszowym;
- **wyznaczono cele i kierunki działań** – cele i kierunki działań wyznaczone zostały na podstawie przeprowadzonej diagnozy strategicznej i analizy SWOT. Prace zespołu zakładały koncentrację na zagadnieniach strategicznych, dlatego ich liczba jest ograniczona;
- **przeprowadzono konsultacje z przedstawicielami Urzędu Gminy Kolno** – narzędziem konsultacji była ankieta, w której poproszono o wskazanie największych potrzeb gminy i kierunków jej rozwoju. Na podstawie wyników badania kwestionariuszowego wytypowano kluczowe zagadnienia strategiczne.
- **opracowano prognozę oddziaływania na środowisko Strategii** – zgodnie z zapisami *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*.
- **przeprowadzono konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy** – konsultacje trwały od 07.12.2016 r. do 28.12.2016 r. Konsultacjom poddany został projekt Strategii oraz prognozy oddziaływania na środowisko, wraz z załącznikami. Dokumenty wyłożone zostały do wglądu w budynku Urzędu Gminy oraz w Biuletynie Informacji Publicznej. Umożliwiono składanie uwag i wniosków w formie pisemnej w Urzędzie Gminy, przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej oraz ustnie do protokołu. Przeprowadzono jedno konsultacyjne spotkanie (dnia 14.12.2016 r.).¹

Wszystkie dotychczasowe prace odbywały się przy wsparciu zespołu ekspertów z firmy Geoprofit.

¹ Więcej informacji o przebiegu konsultacji społecznych znajduje się w podsumowaniu SOOŚ.

2. WIZJA

Wizja rozwoju Gminy Kolno sformułowana jest następująco:

Gmina Kolno – gmina zdrowych i aktywnych mieszkańców, z gospodarką opartą na rolnictwie, w pełni wykorzystująca walory położenia

Gmina zdrowych i aktywnych mieszkańców – oferująca swoim mieszkańcom wysoką jakość życia i rozwinięte usługi społeczne. Gmina powinna być zarówno **przyjazna seniorom, jak i młodzieży**. Powinna zapewnić czyste, bezpieczne i urozmaicone środowisko, zapewniające dobre warunki do wypoczynku i aktywnego spędzania wolnego czasu.

Gospodarka oparta na rolnictwie – konkurencyjność gmin w dużej mierze polega na umiejętności identyfikowania, wykorzystania i dalszego rozwoju potencjałów wewnętrznych. Ten element wizji oznacza przede wszystkim wsparcie **przetwórstwa rolno-spożywczego**, który jest dominującym sektorem gospodarczym w Kolnie. Obranie takiego kierunku rozwoju jest zasadne, w świetle polityki regionalnej, która wspiera podmioty gospodarcze wpisujące się w specjalizację **żywność wysokiej jakości**.

Wykorzystanie walorów położenia – odnosi się zarówno do wykorzystania walorów przyrodniczych gminy i jej najbliższego sąsiedztwa do rozwoju **funkcji turystycznych**, jak i położenia Kolna w **Olsztyńskim Obszarze Aglomeracyjnym**, które umożliwia dostęp do usług specjalistycznych m.in. szkolnictwa ponadgimnazjalnego i wyższego, usług zdrowotnych, doradztwa dla przedsiębiorców i producentów rolnych.

3. DIAGNOZA STRATEGICZNA

3.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE

Uwarunkowania zewnętrzne wpływają na rozwój społeczno-gospodarczy każdej jednostki terytorialnej. Dlatego zmiany zachodzące w otoczeniu brane są pod uwagę w diagnozie strategicznej.

Perspektywa finansowa Unii Europejskiej na lata 2014-2020

Nowe inwestycje, nie tylko infrastrukturalne, ale także związane z rozwojem kapitału ludzkiego, finansowane są obecnie w dużej mierze ze środków unijnych. Pewna pula tych środków do rozdysponowania między polskie gminy, powoduje konieczność konkurowania o nie. Umiejętność pozyskania, a następnie wydatkowania tych środków, rzutują na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Kolno.

Polityki rozwojowe formułowane na szczeblu europejskim i krajowym

Najważniejszym dokumentem strategicznym na poziomie europejskim jest Strategia Europa 2020, której podporządkowana jest każda strategia formułowana na gruncie krajowym. Przekłada się to pośrednio na zapisy zawierane w dokumentach na szczeblu lokalnym. Odzwierciedlenie założeń strategii europejskiej znajduje się w corocznie aktualizowanym Krajowym Programie Reform, a obecnie również w „Planie na rzecz odpowiedzialnego rozwoju”. Niektóre zapisy KPR wydają się szczególnie ważne w kontekście dalszego rozwoju Gminy Kolno:

- ❖ **poprawa międzysektorowej mobilności pracowników**, nastawiona na reorientację zawodową rolników odchodzących z rolnictwa lub przekazujących swoje gospodarstwa innym rolnikom,
- ❖ **przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób starszych**, poprzez lepszy dostęp do oferty, m.in. opiekuńczej, aktywizującej, kulturalnej i zdrowotnej,
- ❖ **racjonalna gospodarka odpadami**, stawiająca na selektywne zbieranie odpadów, zapobieganie powstawania nowych oraz recykling.

Polityka rozwoju na szczeblu wojewódzkim i ponadlokalnym

Rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Kolno jest ściśle powiązany z założeniami dwóch dokumentów, zachowujących spójność, opracowanych przez samorząd wojewódzki: **Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025** oraz **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020**. Strategia wojewódzka określa m.in. inteligentne specjalizacje regionu – *żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo* oraz *ekonomia wody*. Przedsiębiorcy działający w obszarze wyżej wymienionych specjalizacji mogą otrzymać dodatkowe wsparcie, w ramach RPO Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020.

Szczególną szansę na rozwoju Gminy Kolno upatrywać należy w przynależności do 2 z 9 obszarów strategicznej interwencji (OSI) zdelimitowanych w strategii wojewódzkiej:

- ❖ **OSI - nowoczesna wieś**, w zakresie wielofunkcyjnego rozwoju rolnictwa – interwencja terytorialna w celu stałego zwiększania konkurencyjności i produktywności produkcji rolniczej,
- ❖ **OSI – obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej** szansą Gminy Kolno na dynamizację procesów rozwojowych.

Nowym bodźcem rozwojowym dla Gminy Kolno powinna być opracowana niedawno **Strategia rozwoju Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego na lata 2016-2020**. Wielowymiarowa współpraca samorządów skupionych w tym obszarze może wpłynąć na poprawę jakości życia w sąsiedztwie Olsztyna. Czwarty cel strategiczny tego dokumentu – wysoka jakość środowiska przyrodniczego, ma szczególne znaczenie dla Gminy Kolno, która może stać się zapleczem rekreacyjnym aglomeracji. Swojej szansy Kolno powinno upatrywać także w możliwości poprawy dostępności komunikacyjnej w ramach celu trzeciego.

Nowe trendy w turystyce

Mimo dominacji wypoczynku połączonego z aktywnymi formami spędzania wolnego czasu jako głównej formy turystyki, w sektorze tym zauważa się coraz mocniej akcentowane trendy krajowe oraz europejskie. Niektóre z nich mogą mieć szczególne znaczenie dla turystyki w gminie:

- ❖ wzrost znaczenia zainteresowania prozdrowotną formą spędzania wolnego czasu, a co za tym idzie – zwiększony popyt na produkty turystyczne oparte o wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe,
- ❖ rozwój turystyki pielgrzymkowej – na terenie gminy znajduje się kilka wartych odwiedzenia obiektów sakralnych, a gminę przecina dodatkowo europejski szlak pielgrzymkowy prowadzący do Santiago de Compostela.

Polityka prośrodowiskowa Unii Europejskiej

Przepisy dotyczące ochrony środowiska są jedną z najszybciej rozwijających się dziedzin prawodawstwa unijnego. Z jednej strony ochrona różnorodności przyrodniczej pozwala na polepszanie jakości życia mieszkańców (Gmina Kolno w 1/3 jest obszarem chronionego krajobrazu, na jej terenie znajduje się rezerwat przyrody, a jezioro Luterskie posiada II klasę czystości wód), z drugiej zaś zbyt restrykcyjne przepisy, niedostosowane do charakterystyki wielu gmin, zmniejszają ich zdolności do kreowania wzrostu gospodarczego.

Wzrost konkurencji na różnych płaszczyznach życia społeczno-gospodarczego

Konkurencyjność stała się pojęciem bardzo szerokim i rozpatrywanym nie tylko w sferze gospodarczej. Jej wspomaganie jest jednym z głównych celów **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie**. Oprócz konkurencji o przedsiębiorców, gminy rywalizują ze sobą o pozyskanie nowych mieszkańców. Szczególnie ważnym elementem, z punktu widzenia Gminy Kolno, jest konkurencja o turystów, bowiem większość z sąsiednich gmin również posiada walory przyrodnicze i krajobrazowe.

Wzrost znaczenia jakości życia w przyciąganiu mieszkańców i przedsiębiorców

Dzisiejsza gmina powinna odpowiadać na oczekiwania różnych grup odbiorców – od dzieci, przez pracujących, po osoby starsze. W tym względzie oferować powinna szeroką gamę wysokiej jakości usług publicznych. Charakter Gminy Kolno – atrakcyjnej turystycznie i położonej w obszarze aglomeracyjnym Olsztyna, sprawia że wysoka jakość życia może być czynnikiem decydującym o lokalizacji miejsca zamieszkania, prowadzenia działalności gospodarczej, czy też wypoczynku.

Zła sytuacja społeczno-ekonomiczna gmin „popegeerowskich”

Gminy, w których w drugiej połowie zeszłego stulecia dominowały gospodarstwa kolektywne, wykazują obecnie podobne cechy rozwojowe: bierność społeczną i wiążący się z nią niski poziom

kompetencji mieszkańców, przyczyniający się do braku impulsów wewnętrznych mogących zapewnić rozwój społeczno-gospodarczy tych społeczności lokalnych. W związku z tym upatruje się szans tego typu gmin w interwencji publicznej poprzez formułowanie na szczeblu krajowym odpowiednich polityk rozwojowych².

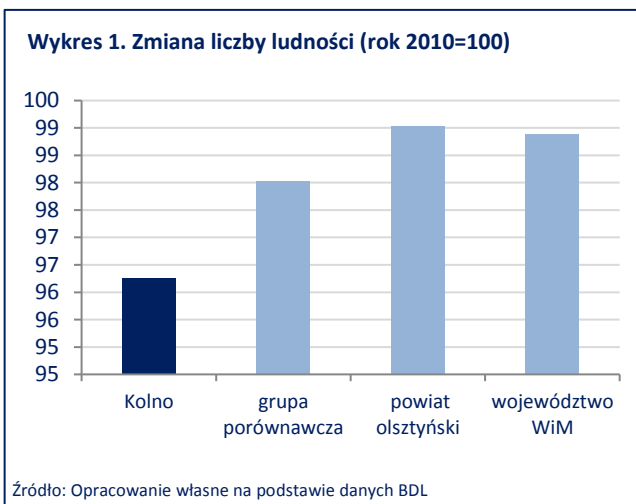
3.2. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE

Wybór uwarunkowań wewnętrznych (diagnoza nie opisuje wszystkich cech Gminy Kolno) dyktowany jest wizją rozwoju³.

Spółeczeństwo

Gminę Kolno w 2015 roku zamieszkiwało 3300 osób, co sprawiało, że była to najmniejsza pod tym względem gmina powiatu olsztyńskiego. Jej mieszkańcy stanowili 1,9 % mieszkańców powiatu.

W ostatnich latach liczba mieszkańców gminy zmalała. W 2015 r. jej spadek wynosił 4%, w odniesieniu do roku 2010. Jest to zgodne zarówno z trendem widocznym w powiecie, jak i w całym województwie. Jednak w Kolnie zmiana ta była największa (Wykres 1).

Spadek liczby ludności spowodowany może być oddaleniem gminy, zarówno od Olsztyna, jak i pozostałych największych miast województwa. Skutkować to może migracjami w celach zarobkowych i edukacyjnych. Sytuacja demograficzna Kolna oceniana jest jako przeciętna, negatywna jednak w porównaniu z innymi gminami powiatu olsztyńskiego⁴.

Struktura wiekowa ludności w gminie nie odbiega od struktury powiatu i województwa. Jest także zbliżona do grupy porównawczej. W 2015 roku w Gminie Kolno po około 18% mieszkańców stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym, a 65% w wieku produkcyjnym (Wykres 2).

² Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich. Etap I. Synteza, 2014, Fundacja Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej PAN.

³ W ocenie Gminy Kolno wykorzystano następujące układy porównawcze: średnia dla województwa, średnia dla powiatu i średnia dla grupy porównawczej. Do grupy porównawczej zaliczono gminy, o podobnej wielkości, które charakteryzują się podobnymi uwarunkowaniami rozwoju (Świątki, Sorkwity, Kiwity).

⁴ Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich. Etap II. Synteza, 2016, Fundacja Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej PAN.

Zmiany struktury ludności wpisują się w widoczne zarówno w województwie, powiecie jak i grupie porównawczej **starzenie się społeczeństwa**. Objawia się ono spadkiem odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym i powiększaniem się grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Zjawisko to w połączeniu z wcześniej wspomnianym spadkiem liczby ludności może tworzyć problemy na lokalnym rynku pracy i usług publicznych (np. szkolnictwo)⁵.

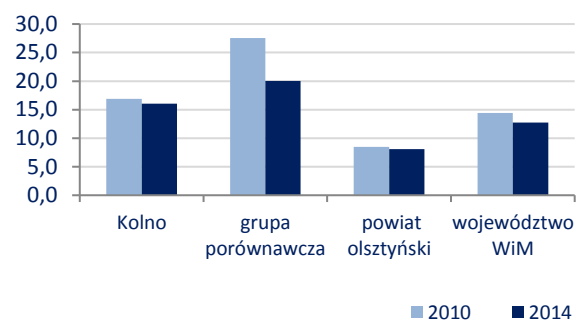
Województwo warmińsko-mazurskie jest regionem, gdzie płace są najniższe w skali kraju, a udział bezrobotnych wysoki. W Gminie Kolno odsetek bezrobotnych w ogóle mieszkańców spadł w ciągu ostatnich pięciu lat (Wykres 4). Jest to zgodne z tendencją widoczną zarówno w powiecie, województwie, jak i grupie porównawczej. Jednak mimo spadku odsetka bezrobotnych, Kolno nadal charakteryzuje się najwyższą wartością omawianego wskaźnika spośród analizowanych jednostek.

Pozytywnym zjawiskiem odnotowanym w gminie jest spadek odsetka mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, podobnie jak w powiecie, województwie i grupie porównawczej (Wykres 3). W Gminie Kolno wartość tego wskaźnika jest większa niż w przypadku średniej wojewódzkiej i powiatowej, ale za to znacznie mniejsza niż w gminach grupy porównawczej.

Edukacja, kultura i sport

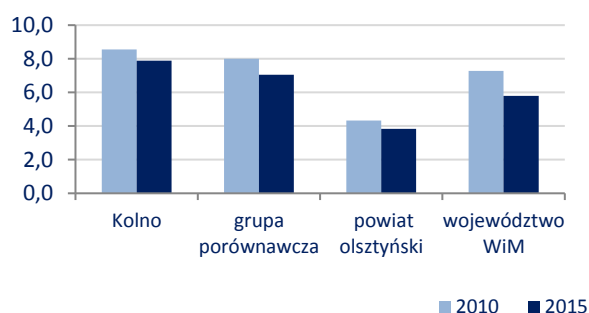
Edukacja zdaniem władz gminy powinna być jednym z kluczowych kierunków rozwoju Kolna. W gminie funkcjonują dwa przedszkola – samorządowe w Kolnie z filią w Bęsi oraz niepubliczne w Lutrach. Około 70% dzieci z gminy w wieku 3-5 lat objętych jest wychowaniem przedszkolnym, a wartość ta wzrasta z roku na rok (Wykres 5). Jest ona niemal identyczna jak w gminach porównawczych i w powiecie i nieco niższa od średniej wojewódzkiej. Wychowanie

Wykres 3. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców

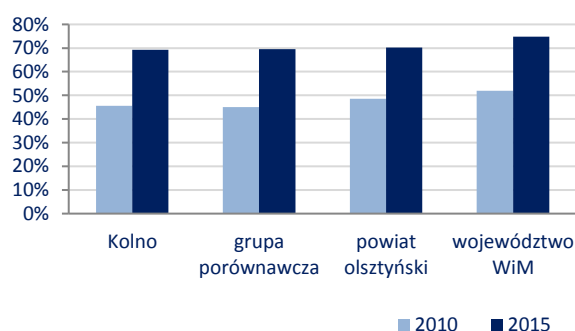
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 5. Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

⁵ Starzenie się społeczeństwa polskiego i jego skutki, Kancelaria Senatu, 2011.

przedszkolne umożliwiają dzieciom przygotowanie się do kolejnych szczebli edukacji, a rodzicom podjęcie pracy zawodowej.

W swojej ofercie gmina posiada również trzy szkoły podstawowe – publiczne w Kolnie oraz w Bęsi (filia), a także niepubliczną w Lutrach. W Kolnie działa również gimnazjum publiczne. Uczniowie gimnazjum w Kolnie uzyskują relatywnie wysokie wyniki w egzaminie gimnazjalnym, w szczególności z części humanistycznej (Tabela 1). Osiągnięcia uczniów na tym polu są lepsze niż średnio w województwie, powiecie oraz w gminach grupy odniesienia. Zauważalny jest również aktywny udział uczniów obu szkół w konkursach, w szczególności o tematyce związanej z uwarunkowaniami przyrodniczymi województwa – ekologią i leśnictwem. Usługi edukacyjne, skierowane do dzieci i młodzieży z upośledzeniem umysłowym świadczy Publiczny Specjalny Katolicki Ośrodek Edukacyjno-Wychowawczy w Kruzach. W jego ramach działają: szkoła podstawowa, gimnazjum oraz szkoła przysposabiająca do pracy.

Tabela 1. Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w latach 2012 i 2016

Jednostka	cz. humanistyczna		cz. mat.-przyr.	
	2012	2016	2012	2016
Kolno	65%	63%	47%	44%
Świątki	57%	57%	45%	48%
Kiwity	54%	51%	42%	-
Sorkwity	54%	57%	40%	42%
powiat	58%	59%	44%	46%
woj. W-M	60%	60%	46%	47%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Szkoły gminne zmagają się jednak z malejącą liczbą uczniów (spadek o 25% w latach 2010-2015). Gmina stoi przed trudnym wyzwaniem, oświata pochłania bowiem ok. 1/3 wszystkich jej wydatków, subwencja oświatowa pokrywa natomiast ok. 70% kosztów. Podjęcie pewnych kroków w zakresie edukacji gminnej, zarówno systemowych, jak i finansowych, wymusza również zapowiedziana reforma oświatowa⁶.

Potencjał sportowy gminy skupia się przede wszystkim w oddanej do użytku w 2016 r. sali sportowej przy Zespole Szkół w Kolnie⁷. Obiekty tego typu przyczyniają się do zwiększania aktywności fizycznej zarówno uczniów szkoły, jak i mieszkańców całej gminy. Budowa sali umożliwi organizację różnego rodzaju wydarzeń o charakterze sportowo-rekreacyjnym. Gmina nie specjalizuje się w żadnym ze sportów, stara się zatem różnicować ofertę, poprzez promocję różnego rodzaju aktywności dla wszystkich grup wiekowych. W 2016 r. organizowano w nowym obiekcie zarówno treningi sztuk walki skierowane do dzieci i młodzieży⁸, jak i turniej piłki siatkowej dla mieszkańców gminy⁹. Gmina włącza się także w ogólnokrajowe akcje promujące kulturę fizyczną – cykliczny Turniej Sportowy Miast i Gmin¹⁰ oraz Europejski Tydzień Sportu¹¹. Również święta narodowe są okazją do promocji aktywności sportowej, stąd co roku organizowane są Gminne Trzeciomajowe Biegi Uliczne, skierowane do

⁶ Projekt ustawy zakłada likwidację gimnazjów na rzecz 8 letniej szkoły podstawowej (źródło: men.gov.pl; dostęp: 25.09.2016).

⁷ <http://www.kolno-gmina.pl/mieszkanicy/aktualnosci/396-sala-gimnastyczna-przy-zs-w-kolnie-juz-udostepniona-naszym-mieszkancom> (dostęp: 27.09.2016).

⁸ <http://www.kolno-gmina.pl/sport-i-turystyka/aktualnosci/419-ferie-w-kolnie-z-mistrzem-swiata> (dostęp: 27.09.2016).

⁹ <http://www.kolno-gmina.pl/sport-i-turystyka/aktualnosci/886-i-halowy-turniej-druzyń-mieszanych-w-siatkowce-volley-mix-2016> (dostęp: 27.09.2016).

¹⁰ <http://www.kolno-gmina.pl/sport-i-turystyka/aktualnosci/792-viii-europejski-tydzien-sportu-dla-wszystkich-sprawozdanie> (dostęp: 27.09.2016).

¹¹ <http://www.kolno-gmina.pl/sport-i-turystyka/aktualnosci/874-europejski-tydzien-sportu-w-gminie-kolno> (dostęp: 27.09.2016).

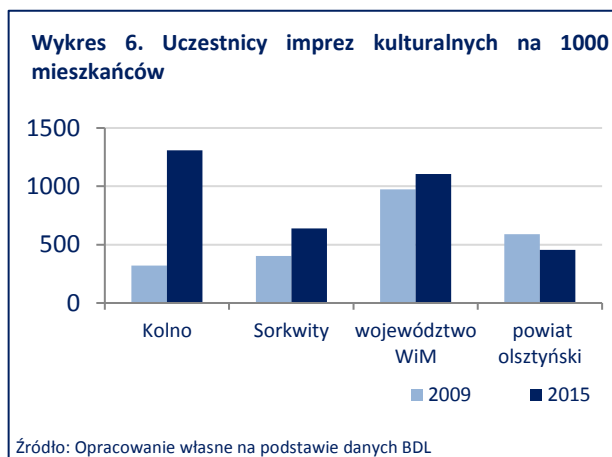
uczniów ze szkół gminy¹². Wydarzenia tego typu, oprócz funkcji prozdrowotnej, mają za zadanie również zintegrowanie społeczności lokalnej.

Miejscem uprawiania sportów jest oprócz sali sportowej, stadion w Bęsi, gdzie swoje mecze rozgrywa lokalna drużyna piłkarska BKS Warmianka Bęsia. Oprócz rozgrywania spotkań w ramach regionalnej ligi warmińsko-mazurskiej¹³, zespół włącza się czynnie w organizowane przez gminę imprezy sportowe. W rozpowszechnianie kultury w Kolnie włączają się także, oprócz instytucji publicznych, podmioty prywatne prowadzące ośrodki wypoczynkowe, organizując liczne atrakcje sportowe dla wczasowiczów. Potencjał w tej sferze, tkwi również w działających na rzecz gminy stowarzyszeniach – Moje Miejsce Kolno, Stowarzyszenie Rozwoju Lutr oraz Nasza Bęsia¹⁴, które deklarują, jako jeden z obszarów działalności, rozpowszechnianie aktywności sportowej.

Najważniejszym wydarzeniem sportowym odbywającym się na terenie gminy, jest organizowany we współpracy z kilkoma okolicznymi samorządami i klubami kolarskimi, Międzynarodowy Wyścig Kolarski Dookoła Jeziora Luterskiego¹⁵. Wydarzenie to, oprócz walorów sportowych i widowiskowych, daje okazję do zawiązywania sieci współpracy z partnerami spoza gminy. Atrakcyjna lokalizacja wyścigu jest natomiast szansą na promocję Jeziora Luterskiego, które jest ośrodkiem żeglarskim oraz zapleczem dla sportów motorowodnych¹⁶.

W gminie działalność kulturalną prowadzą Gminny Ośrodek Kultury z siedzibą w Kolnie oraz jego filia w Bęsi pn. Centrum Kultury w Bęsi, a także Gminna Biblioteka Publiczna. Organizowane są warsztaty dla mieszkańców, głównie dla dzieci i młodzieży, wystawy i koncerty. Przy GOK działa też młodzieżowy zespół muzyczny. Działalność jednostek samorządowych wspomagana jest przez działające na terenie gminy stowarzyszenia m.in. wspomniane wcześniej organizacje „Moje miejsce Kolno”, „Stowarzyszenie Rozwoju Lutr” czy „Nasza Bęsia”.

Liczba uczestników imprez kulturalnych organizowanych przez Gminę Kolno, przypadających na 1000 mieszkańców w 2010 r. osiągnęła najniższą wartość wskaźnika zarówno w odniesieniu do powiatu i województwa jak i gminy Sorkwity (Wykres 6)¹⁷. Jednak w 2015 r. poziom wskaźnika był znacznie wyższy niż w pozostałych wymienionych jednostkach.

¹² <http://www.kolno-gmina.pl/sport-i-turystyka/aktualnosc/744-biegi-2016r-w-kolnie> (dostęp: 27.09.2016).

¹³ Drużyna występuje w sezonie 2016/2017 w najniższej klasie rozgrywek (B Klasa); <http://www.90minut.pl/liga/0/liga9131.html> (dostęp: 27.09.2016).

¹⁴ <http://bazy.ngo.pl/> (dostęp: 27.09.2016).

¹⁵ W wyścigu biorą corocznie udział sportowcy z kilku województw kraju, a gośćmi są także kolarze zagraniczni. W 2016 r. odbyła się XXXI edycja wyścigu; <http://www.wama-sport.pl/dyscypliny/kolarstwo-3/19336-%E2%80%9Edooko%C5%82a-jeziora-luterskiego%E2%80%9D-puchar-warmii-2016-o-medale-te%C5%BC-warto-powalczy%C4%87> (dostęp: 27.09.2016).

¹⁶ <http://mojemazury.pl/29770,Lutry-wies-nad-jeziorem-Luterskim.html#axzz4LO2SIM1A> (dostęp: 27.09.2016).

¹⁷ Brak danych dla pozostałych gmin z grupy porównawczej

Zasoby przyrodnicze

Gmina Kolno położona jest na pograniczu Pojezierza Olsztyńskiego i Pojezierza Mrągowskiego. Skutkuje to zróżnicowaną, młodogłacjalną rzeźbą terenu.

Na terenie gminy, występuje urozmaicona sieć hydrograficzna, składająca się z wielu niedużych cieków wodnych, często łączących ze sobą jeziora. W granicach gminy położone są trzy jeziora. Największym z nich jest Jezioro Luterskie o powierzchni około 690 ha¹⁸.

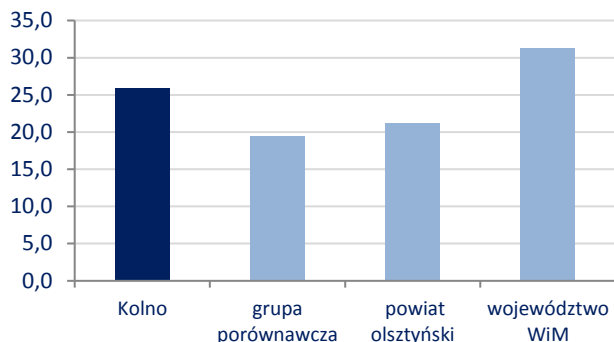
Lesistość gminy wynosi 25,9%. Jest mniejsza od średniej wojewódzkiej, ale większa od średniej powiatowej i grupy porównawczej (Wykres 7). Przeważającymi gatunkami drzew są buk, dąb, brzoza i świerk. Kompleksy leśne w gminie, ze względu na ich stan, stanowią ważny walor przyrodniczy i turystyczny.

Prawie 41% powierzchni gminy stanowią obszary chronione (Wykres 8). Jest to wartość mniejsza niż średnia wojewódzka i powiatowa, ale znacznie wyższa niż w przypadku grupy porównawczej. Na terenie Kolna znajduje się rezerwat przyrody Bukowy, o powierzchni 8,3 ha. Ze względu na swoją wartość przyrodniczą teren ten był chroniony już przed II Wojną Światową¹⁹. Oprócz rezerwatu na obszarze gminy znajdują się też obszary chronionego krajobrazu i pomniki przyrody.

Przejawem troski o środowisko przyrodnicze jest poziom rozwoju infrastruktury sieciowej gmin. W 2014 r. w Gminie Kolno prawie 93% mieszkańców korzystało z wodociągu. Jest to wartość porównywalna ze średnią powiatową i wojewódzką oraz znacznie wyższa od wartości w grupie porównawczej.

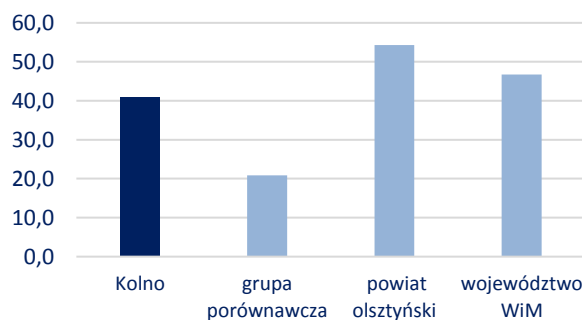
Znacznie słabiej gmina wypada w odniesieniu do powiatu i województwa w przypadku odsetka ludności korzystającej z kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Kolno cechuje się dużo wyższym poziomem

Wykres 7. Lesistość (%)

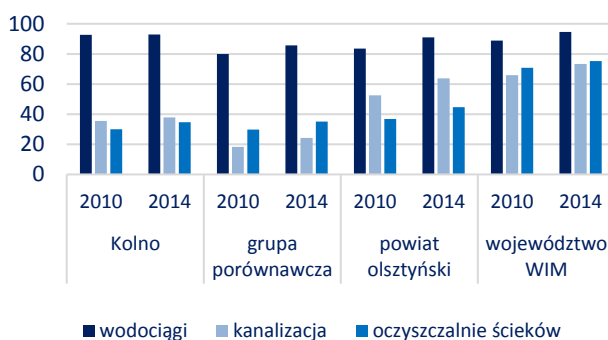
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 8. Udział terenów chronionych (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 9. Ludność korzystająca z wodociągów, kanalizacji i oczyszczalni ścieków (%)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

¹⁸ <http://mojemazury.pl/9706,Jezioro-Luterskie.html> (dostęp: 3.10.2016).

¹⁹ <http://natura.wm.pl/rezerwaty-i-parki-krajobrazowe/1215/Rezerwat-Bukowy> (dostęp: 3.10.2016).

wskaźnika osób korzystających z kanalizacji od gmin grupy porównawczej i podobnym odsetkiem osób korzystających z oczyszczalni ścieków. Zgodnie z trendem widocznym w powiecie i województwie, w Gminie Kolno nastąpił wzrost wszystkich wspomnianych wskaźników (Wykres 9). Wzrost ten jest mniejszy niż w przypadku powiatu, województwa i gmin grupy porównawczej, jednak gmina już w roku 2010 cechowała się relatywnie wysokim udziałem mieszkańców korzystających z kanalizacji.

Dostępność komunikacyjna

Możliwość szybkiego dojazdu do wybranych destynacji jest jednym z ważnych czynników atrakcyjności danej jednostki, zarówno dla mieszkańców, turystów, jak i dla przedsiębiorców. Gmina Kolno położona jest peryferyjnie względem innych gmin powiatu olsztyńskiego (Mapa 1). Sieć komunikacyjna gminy składa się z kilku rodzajów dróg. Zachodnią część Gminy Kolno przecina droga krajowa nr 57, prowadząca z Pułtuska do Bartoszczy. Umożliwia ona ok. 3,5 godzinny dojazd do stolicy Polski. Komunikację gminy z pozostałą częścią województwa usprawniają dwie drogi wojewódzkie – 593 w północnej części, oraz 596 w południowo-wschodniej. Żadna z powyższych nie łączy gminy bezpośrednio z Olsztynem, wszystkie trzy umożliwiają jednak dojazd do

Mapa 1. Położenie Kolna w powiecie olsztyńskim

Źródło: Opracowanie własne

prowadzącej do niego drogi krajowej nr 16, co skutkuje ok. 55 minutowym średnim czasem dojazdu do ośrodka wojewódzkiego²⁰. Teren Gminy Kolno nie jest obsługiwany przez autobusy olsztyńskiego publicznego transportu zbiorowego, podobnie jak inne gminy położone na obrzeżach powiatu olsztyńskiego. Swoje usługi w tym zakresie oferują dwaj prywatni przewoźnicy. Średni czas przejazdu prywatnym autobusem do stolicy województwa wynosi ok. 65 minut. Liczba połączeń jest jednak skromna, co sprawia, że gminie brakuje realnej alternatywy dla podróży samochodem²¹. Obszar gminy przecina linia kolejowa nr 353 prowadząca z Poznania do Korsz. Umożliwia ona dojazd do Olsztyna kolejami regionalnymi w ok. 35 minut. Przystanek kolejowy zlokalizowany jest w położonej na południu gminy miejscowości Górowo²². Konieczność dotarcia do stacji kolejowej z innych miejscowości, w szczególności z siedziby Kolna, może radykalnie zmniejszać atrakcyjność tego środka transportu.

²⁰Strategia Rozwoju Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego na lata 2016-2020, 2016, Warszawa.

²¹Tamże.

²²<http://stacjekolejowe.pl/mapa/> (dostęp: 26.09.2016).

Mimo niezbyt dobrego skomunikowania Kolna z Olsztynem, dojazd do innych, najbliższych położonych ośrodków miejskich województwa należy do relatywnie szybkich. Czas dojazdu samochodem do Kętrzyna, Bartoszyca i Lidzbarka Warmińskiego zajmuje średnio ok. 45 minut. Położenie gminy pozwala również na dość szybkie podróże zagraniczne – czas dojazdu do portu lotniczego w Szymanach oraz do przejścia granicznego Bezledy-Bagrationski trwa ok. godzinę²³. Skomunikowanie Gminy Kolno wymaga jednak usprawnienia, w szczególności w zakresie komunikacji zbiorowej w obszarze aglomeracyjnym, a także poprawy jakości dróg lokalnych. Podjęcie działań w tym zakresie leży w gestii samorządu gminnego. Szansą na poprawę dostępności komunikacyjnej Kolna jest również modernizacja dróg wyższego rzędu.

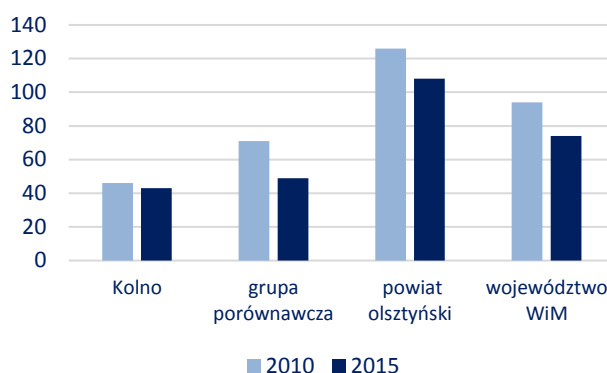
Potencjał gospodarczy

W Gminie Kolno w 2015 r. funkcjonowało 159 podmiotów gospodarki narodowej. W porównaniu do roku 2010 liczba nowo zarejestrowanych w rejestrze REGON podmiotów gospodarczych przypadających na 10 000 ludności nieznacznie spadła (Wykres 10). Jest to zgodne z trendem widocznym w powiecie olsztyńskim, a także w całym województwie. Jednak w Gminie Kolno spadek ten jest mniejszy niż w przypadku powiatu i województwa, a także grupy porównawczej. Na tle wszystkich.

W gminie nastąpił nieznaczny wzrost liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą. W 2015 roku na 1000 mieszkańców gminy przypadały 33 osoby prowadzące działalność. Jednak w odniesieniu do średniej dla powiatu i województwa oraz pozostałych analizowanych jednostek Gmina Kolno nadal cechuje się najniższą wartością tego wskaźnika (Wykres 11).

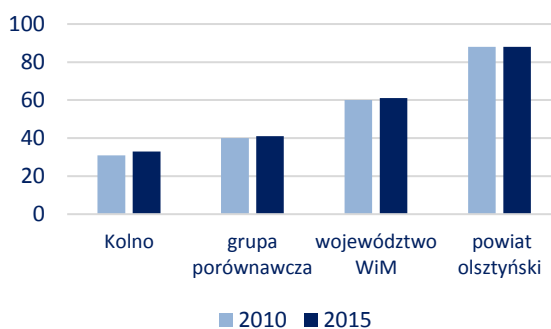
W strukturze wielkościowej dominowały podmioty zatrudniające poniżej 9 osób (2015 r.). Większość przedsiębiorstw skupionych jest w sekcjach: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo; budownictwo oraz handel hurtowy i detaliczny. Taka struktura wynika ze specyfiki gminy (obszar wiejski) oraz jej uwarunkowań naturalnych.

Wykres 10. Nowo zarejestrowane podmioty w REGON na 10000 ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 11. Osoby fizyczne prowadzące działalność na 1000 ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

²³ www.targeo.pl (dostęp: 26.09.2016).

Rolnictwo wskazywane jest przez władze lokalne jako dominująca funkcja gospodarcza Gminy Kolno²⁴. Użytki rolne zajmują nieco ponad 60% powierzchni gminy, co jest wartością zdecydowanie wyższą od średniej powiatowej oraz wojewódzkiej (Tabela 2). Wśród porównywanych gmin większym udziałem terenów rolniczych odznaczają się Świątki i Kiwity. Grunty orne stanowią ok. 70% powierzchni użytków rolnych Kolna, pozostałą część zajmują użytki zielone. Towarową działalność produkcyjną usprawniają sprzyjającej jakości gleby. Te, stanowią ponad połowę wszystkich użytków gminy – klasyfikuje się je jako kompleksy glebowo-rolnicze pszenne dobre, w przeważającej części III klasy bonitacyjnej. Najlepsze warunki rolnicze występują w sąsiedztwie jeziora Luterskiego, w okolicach Rynu Reszelskiego oraz w pobliżu terenów leśnych na południowo-wschodnim krańcu gminy²⁵. Na obszarze gminy, głównie w jej południowej części oraz okolicach Kolna, występują również przydatne do uprawy, gleby kompleksu żytniego bardzo dobrego, na ogół klasy III oraz IV. Pozostałe użytki rolne pokryte są glebami mniej żyznymi. Gleby tego typu na ogół nie pozwalają na uzyskiwanie wysokiego plonu, z powodu małej warstwy próchnicznej, znacznego zakwaszenia oraz wysokiej wrażliwości na suszę²⁶.

Według danych z Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku, zboża stanowią w Kolnie blisko 80% zasiewów ogółem, przy średniej dla powiatu i województwa wynoszącej ok. 70%. Warto podkreślić, że ponad połowę zasiewów zbóż stanowi pszenica, zboże o największych wymaganiach glebowych (Tabela 3). Udział ten znacznie przewyższa wartości w pozostałych porównywanych jednostkach. Produkcja rolna odbywa się w tradycyjnych gospodarstwach rodzinnych zlokalizowanych w północnej i środkowej części gminy, jak również w wielkoobszarowych gospodarstwach powstałych po upadku PGR-ów²⁷. Fakt ten, potwierdza najnowsze badanie, w którym sklasyfikowano Kolno jako gminę z dominacją rolnictwa wielkoobszarowego (typ 2), podobnie jak ok. ¼ samorządów lokalnych na Warmii i Mazurach. W powiecie olsztyńskim dominują jednak gminy wielofunkcyjne o równowadze sektorów gospodarczych. Wynika to przede wszystkim ze zjawiska suburbanizacji i podejmowania przez byłych rolników pracy w sektorze pozarolniczym. Co więcej, w Kolnie, jako w jednej z niewielu gmin regionu, notuje się niski poziom dezagraryzacji²⁸.

Tabela 2. Udział użytków rolnych w powierzchni jednostki ogółem (2014)

Jednostka	Udział
Kolno	61,4%
Świątki	75,5%
Kiwity	74,8%
Sorkwity	54,0%
powiat olsztyński	48,0%
woj. W-M	54,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 3. Udział zasiewów pszenicy w powierzchni zasiewów zbóż ogółem (2010)

Jednostka	Udział
Kolno	56,72%
Świątki	49,41%
Kiwity	26,65%
Sorkwity	9,33%
powiat olsztyński	34,26%
woj. W-M	35,33%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

²⁴ <http://bip-kolno.sprint.com.pl/> (dostęp: 27.09.2016).

²⁵ Tamże.

²⁶ Tamże.

²⁷ Tamże.

²⁸ *Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich. Etap II. Synteza*, 2016, Fundacja Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej PAN.

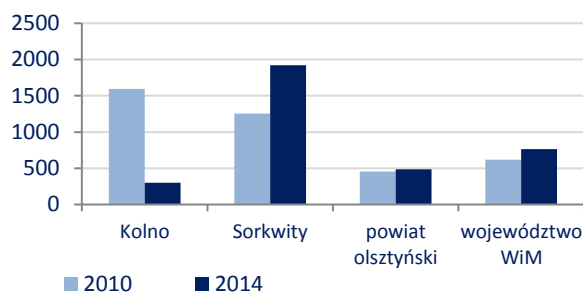
Gmina Kolno ze względu na swoje położenie, walory przyrodnicze (vide: zasoby przyrodnicze) i bogatą historię pełni także funkcję turystyczną. Na jej obszarze znajduje się wiele okazów zabytkowej architektury, między innymi wiatrak i pałac w Bęsi oraz dwory w Górowie, Oterkach i Tejstymach²⁹. Przez Kolno przebiega także szlak turystyczny Świętego Jakuba wyznaczony jako szlak pielgrzymkowy. Pomimo swoich walorów, w ostatnim czasie zauważalny jest spadek

turystów korzystających z obiektów noclegowych na terenie gminy. W 2010 liczba turystów przypadających na 1000 mieszkańców była około trzykrotnie większa od tej wartości w powiecie i województwie, a także znacznie wyższa niż w jednej z gmin grupy porównawczej – Sorkwity. W 2014 r. wspomniany wskaźnik dla Gminy Kolno był prawie pięciokrotnie mniejszy niż w roku 2010. Spadek ten nastąpił, podczas gdy wartość wskaźnika w powiecie, województwie i gminie Sorkwity wyraźnie wzrosła. W roku 2014 Kolno tracąc pozycję „lidera” cechowało się najniższym poziomem wskaźnika spośród wymienianych jednostek (Wykres 12). Należy jednak zwrócić uwagę, że wskaźniki te zmieniają się dosyć dynamicznie. Od 2010 r. widoczny jest spadek zainteresowania turystyką, przy czym w samym roku 2013 udział turystów wzrósł (porównywalnie do wartości z 2010), a w kolejnym roku ponownie spadł. Analizując wielolecie (2009-2014), można postawić wniosek, że spadek udziału turystów w gminie jest przejściowy³⁰.

Fundusze publiczne

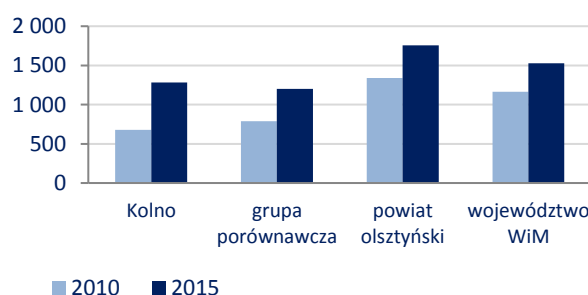
Dochody własne Gminy Kolno nieco przewyższają średnią dla gmin porównywanych, są jednak o 15% niższe niż średnio w województwie oraz o 25% mniejsze niż średnio w powiecie olsztyńskim. Mimo relatywnie niskich wpływów z podatków, wspomnieć należy o ich dynamicznym wzroście – ponad dwukrotnym w latach 2010-2015, co jest wartością wyróżniającą Kolno wśród porównywanych jednostek (Wykres 13). Nienajlepsza sytuacja finansowa gminy wynika w dużej mierze z dominującego na jej obszarze rolnictwa, które nie generuje wystarczających wpływów z podatków. Rozwój przedsiębiorczości w sferze pozarolniczej, jak również współpraca na linii biznes-przetwórstwo rolnicze wskazywane są jako działania mogące zwiększyć potencjał lokalnej bazy podatkowej³¹.

Wykres 12. Turystyci korzystający z obiektów noclegowych na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Wykres 13. Dochody własne budżetu jednostki per capita (zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

²⁹ http://leksykonkultury.ceik.eu/index.php/Strona_g%C5%82%C3%B3wna (dostęp: 3.10.2016).

³⁰ Tak duży spadek wartości wskaźnika, zauważalny w statystyce GUS wynikać może także ze zmian metodologii pozyskiwania danych BDL. Jednocześnie braki w infrastrukturze turystycznej i działalności promocyjnej, dostrzegane są w Gminie (w opinii przedstawicieli Urzędu Gminy Kolno).

³¹ *Monitoring Rozwoju Obszarów Wiejskich. Etap I. Synteza*, 2014, Fundacja Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej PAN.

Możliwości rozwojowe gmin zwiększa dostęp do funduszy europejskich. Gminy konkurują ze sobą o środki na inwestycje, a wysoka skuteczność w ich pozyskiwaniu niejednokrotnie pozwala zmniejszyć zapóźnienia gospodarki lokalnej, wynikające z niskich dochodów własnych. Gmina Kolno pozyskała w latach 2010-2015 średnio 198 zł na każdego mieszkańca, co było wartością tylko nieznacznie niższą od średniej dla powiatu olsztyńskiego i o prawie 100zł niższą niż w województwie (Tabela 4). Wśród gmin grupy porównawczej większą skutecznością w pozyskiwaniu środków unijnych wykazała się jedynie gmina Sorkwity. W obliczu niskiej zamożności, Kolno stara się o pozyskiwanie środków z innych źródeł, z powodzeniem konkurując na tym polu z innymi samorządami.

Tabela 4. Średnia wartość pozyskanych środków per capita z funduszy europejskich w latach 2010-2015 (zł)

Jednostka	Wartość
Kolno	198,32 zł
Świątki	184,17 zł
Kiwity	135,17 zł
Sorkwity	225,34 zł
powiat olsztyński	207,99 zł
woj. W-M	293,17 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów

4. ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Sprzyjające warunki dla działalności rolniczej • Środowisko przyrodnicze atrakcyjnego dla turystyki i rekreacji • Aktywność władz w pozyskiwaniu funduszy europejskich • Relatywnie wysoka aktywność w obszarze kultury i sportu • Relatywnie wysoka jakość kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja systemu transportowego oraz relatywnie słaba dostępność komunikacyjna • Gospodarka oparta na niedostatecznie rozwiniętych sektorach – rolnictwie i turystyce • Niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej • Problemy dotyczące społeczeństwo – niskie kompetencje zawodowe, bezrobocie, depopulacja • Niskie dochody własne
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Fundusze europejskie na lata 2014-2020 • Polityka województwa ukierunkowana na wspieranie obszarów problemowych • Prozdrowotne i proekologiczne podejście do życia jako nowe trendy społeczne • Wykorzystanie potencjału turystycznego regionu • Bliskość Olsztyna • Współpraca w ramach OOA 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatywne trendy demograficzne, m.in. starzejące się społeczeństwo • Presja środowisk ekologicznych – wzrost aktywności organizacji ekologicznych • Położenie poza głównymi obszarami atrakcyjności regionu

Mocne strony

- ❖ **Sprzyjające warunki dla działalności rolniczej** – tradycje rolnicze, występowanie na terenie gminy kompleksów żyznych gleb oraz bliskość Olsztyna jako chłonnego rynku zbytu decydują o rolniczym charakterze gminy i relatywnie dużych możliwościach dalszego rozwoju tej gałęzi gospodarki.
- ❖ **Środowisko przyrodnicze atrakcyjne dla turystyki i rekreacji** – położone na terenie gminy jeziora oraz kompleksy leśne, otwierają możliwości rozwoju turystyki, zarówno o charakterze biernym, jak i aktywnym. Kolno, z powodu położenia wśród większych i bardziej rozpoznawalnych ośrodków turystycznych, powinno kierować swoją ofertę przede wszystkim do potencjalnych turystów z OOA i pobliskich powiatów.
- ❖ **Aktywność władz w pozyskiwaniu funduszy europejskich** – mimo niskich dochodów własnych, gmina skutecznie konkuruje o środki zewnętrzne, które mogą pobudzać lokalny rynek gospodarczy oraz wzmacniać kapitał społeczny i ludzki.
- ❖ **Relatywnie wysoka aktywność w obszarze kultury i sportu** – mimo ograniczonych zasobów instytucyjnych oraz infrastrukturalnych, gmina organizuje relatywnie dużo wydarzeń o charakterze kulturowym i sportowo-rekreacyjnym. Niektóre z nich posiadają zasięg ponadlokalny i przyczyniają się do wzrostu rozpoznawalności gminy.
- ❖ **Relatywnie wysoka jakość kształcenia na poziomie podstawowym i gimnazjalnym** – choć oferta gminy ogranicza się do kształcenia na poziomie gimnazjalnym, to uczniowie uzyskują relatywnie wysokie wyniki w egzaminie kończącym ten etap nauki, otrzymując solidne przygotowanie do dalszych szczebli edukacji. Placówki oświatowe wykazują również aktywność w różnego rodzaju konkursach, co przyczynia się do wzmacniania ich roli w rozwoju osobistym dzieci i młodzieży.

Słabe strony

- ❖ **Organizacja systemu transportowego oraz relatywnie słaba dostępność komunikacyjna** – mimo położenia gminy w OOA, czas dojazdu do Olsztyna oraz możliwości wyboru środków transportu nie są zadowalające. W konsekwencji, powiązania funkcjonalne Kolna z rdzeniem i innymi gminami aglomeracji są prawie niezauważalne i uniemożliwiają pełne wykorzystanie dogodnego położenia.
- ❖ **Gospodarka oparta na niedostatecznie rozwiniętych sektorach – rolnictwie i turystyce** – obie branże cechują się silnym natężeniem działalności w okresie letnim, i słabszą koniunkturą w pozostałych częściach roku. Obecnie notuje się przejściowy spadek zainteresowania turystyką w gminie Kolno, który wynikać może po części z braku promocji gminy jako przyjaznej turystom³². Oparcie gospodarki lokalnej na działalnościach typu sezonowego niesie za sobą ryzyko niewydolności dochodowej mieszkańców gminy oraz samorządu lokalnego.

³² Spadek wartości wskaźnika (udział turystów w gminie), zauważalny w statystyce GUS wynikać może także ze zmian metodologii pozyskiwania danych BDL. Jednocześnie braki w infrastrukturze turystycznej i działalności promocyjnej dostrzegane są w Gminie (w opinii przedstawicieli Urzędu Gminy Kolno).

- ❖ **Niedostateczny rozwój infrastruktury technicznej** – gmina odznacza się stosunkowo niskim udziałem skanalizowanych i podłączonych do oczyszczalni ścieków gospodarstw domowych, co koliduje w zauważalny sposób z koniecznością ochrony znajdujących się na terenie jednostki obszarów leśnych o wysokich walorach przyrodniczych i zbiorników wodnych przeznaczonych do celów rekreacyjnych.
- ❖ **Problemy dotyczące społeczeństwo – niskie kompetencje zawodowe, bezrobocie, depopulacja** – specyfika struktury społeczno-gospodarczej gminy i jej uwarunkowana historycznie, przejawiają się obecnie namnażaniem trudności życiowych wśród mieszkańców. Władza lokalna staje przed ciężkim zadaniem przezwyciężenia owych problemów społecznych.
- ❖ **Niskie dochody własne** – dochody gminy, uzależnione w dużej mierze od transferów z budżetu państwa i systemu równoważącego, mogą destabilizować gminne finanse i nie pozwalają na racjonalne zaplanowanie budżetu rocznego. Należy zatem dążyć do stałego wzrostu udziału dochodów własnych w dochodach ogółem.

Szanse

- ❖ **Fundusze europejskie na lata 2014-2020** – aktywne konkutowanie o środki unijne oraz ich umiejętne wykorzystanie, może w dużej mierze pozytywnie wpłynąć na rozwój społeczno-gospodarczy Gminy Kolno.
- ❖ **Polityka województwa ukierunkowana na wspieranie obszarów problemowych** – szans rozwojowych Gminy Kolno należy dopatrywać się także w polityce województwa warmińsko-mazurskiego. W nowej strategii wojewódzkiej określone zostały obszary strategicznej interwencji, spośród których najistotniejszymi dla Gminy Kolno są „OSI – nowoczesna wieś” oraz „OSI – obszary peryferyzacji społeczno-gospodarczej”.
- ❖ **Prozdrowotne i proekologiczne podejście do życia jako nowe trendy społeczne** – wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe tworzą idealną podstawę do promowania modnego obecnie proekologicznego trybu życia i turystyki zdrowotnej oraz przyciągania osób tym zainteresowanych (zarówno turystów jak i potencjalnych nowych mieszkańców).
- ❖ **Wykorzystanie potencjału turystycznego regionu** – budując swoją pozycję na rynku turystycznym Gmina Kolno powinna korzystać z istniejącej na tej płaszczyźnie silnej marki regionu.
- ❖ **Bliskość Olsztyna** – położenie w obszarze aglomeracyjnym największego miasta regionu, tworzy szanse rozwojowe dla Gminy Kolno. Olsztyn stanowi zarówno duży rynek zbytu (np. dla produktów rolniczych), jak i rynek usług wyższego rzędu (szkoły wyższe, opieka zdrowotna, kultura).
- ❖ **Współpraca w ramach OOA** – rozwój Gminy Kolno powinien opierać się na współpracy z pozostałymi samorządami Obszaru Aglomeracyjnego Olsztyna. Podstawę do współpracy stanowi niedawno opracowana Strategia rozwoju Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego na lata 2016-2020.

Zagrożenia

- ❖ **Negatywne trendy demograficzne, m.in. starzejące się społeczeństwo** – w gminie Kolno, tak jak w całym województwie warmińsko-mazurskim, istnieje problem starzejącego się społeczeństwa. Ma on negatywny wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy. Powoduje „kurczenie” się grupy mieszkańców w wieku produkcyjnym, a co za tym idzie zmniejszenie wpływów gminy z podatków dochodowych. Wymaga także dostosowania działań gminy do zwiększającej się liczby osób starszych.
- ❖ **Presja środowisk ekologicznych – wzrost aktywności organizacji ekologicznych** – działania środowisk ekologicznych prowadzić mogą do ścisłego wyłączenia z użytkowania obszarów chronionych na terenie gminy. Utrudnia to prowadzenie działalności gospodarczej, w tym turystycznej.
- ❖ **Położenie poza głównymi obszarami atrakcyjności regionu** – Gmina Kolno jest słabo skomunikowana, co utrudnia jej rozwój gospodarczy. Narażona jest też na dużą konkurencję na rynku turystycznym ze strony posiadających mocną pozycję, okolicznych miejscowości turystycznych.

5. CELE ROZWOJOWE

Cel główny Strategii Rozwoju Gminy Kolno sformułowano następująco:

***Wzmocnienie pozycji Gminy Kolno przez poprawę jakości życia,
wzrost gospodarczy oraz rozwiniętą ofertę wypoczynkową***

Tak sformułowany cel pozwala realizować wizję rozwoju Kolna, uwzględnia wnioski z przeprowadzonej diagnozy i analizy SWOT oraz obejmuje kompleksowo wszystkie najważniejsze zagadnienia. W najbardziej ogólny sposób określa stan docelowy po realizacji Strategii.

Cel główny Strategii realizowany będzie przez cztery cele strategiczne:

- 1. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej.**
- 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej.**
- 3. Wysoka jakość usług publicznych.**
- 4. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni.**

Poniżej wskazane są cele strategiczne i przyporządkowane im kierunki wspólnych działań.

5.1. CEL I. WZROST PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ

Cel ten należy rozumieć, jako tworzenie odpowiednich warunków do rozwijania działalności firm już istniejących, ale także wsparcie w zakresie zakładania nowych. Ważnym elementem w ramach tego celu jest wsparcie rozwoju dominującego sektora w gminie. Dlatego też prowadzone będą działania ukierunkowane na rozwój nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego. W ramach tego celu przewidziano następujące kierunki działań:

- 1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości** – w tym szczególnie podmiotów wpisujących się w regionalne specjalizacje *żywność wysokiej jakości* (m.in. producentów żywności) i *ekonomia wody* (m.in. ośrodki agroturystyczne). Kierunek ten obejmie m.in. utworzenie systemu doradztwa dla przedsiębiorców w zakresie zakładania działalności i pozyskiwania kapitału finansowego. Wsparcie to powinno być realizowane m.in. poprzez współpracę ponadlokalną gminy z instytucjami otoczenia biznesu i innymi JST (vide: 1.2 Wzmacnianie współpracy). Kierunek ten obejmie również doradztwo dla osób działających w sektorze rolnictwa szczególnie w zakresie poprawy wiedzy fachowej rolników i wdrażania nowych technologii.
- 1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych** – m.in. poprzez wzmocnienie obecności lokalnego biznesu w sieciach gospodarczych. Kierunek dotyczy zarówno współpracy wewnątrzgminnej, jak i współpracy z podmiotami zewnętrznymi (z regionu i kraju). Przez realizację tego kierunku rozumiana jest wielowymiarowa współpraca gospodarcza podmiotów z gminy. Wzmacnianie współpracy obejmie zarówno wspieranie już istniejących jak i inicjowanie nowych grup producenckich, a także pomoc w nawiązywaniu kontaktów branżowych na linii biznes – przetwórstwo rolnicze. Kierunek ten powinien przyczynić się także do zacieśnienia współpracy pomiędzy lokalnymi przedsiębiorcami i przedsiębiorcami z gmin sąsiednich, z sektora pozarolniczego m.in. z branży turystycznej.
- 1.3 Promocja lokalnych produktów** – promocja produktów lokalnych w skali ponadlokalnej, szczególnie produktów rolno-spożywczych. Promocja obejmie m.in. przygotowanie profesjonalnych materiałów promocyjnych oraz udział w regionalnych i krajowych wydarzeniach gospodarczych (np. targach organizowanych przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego).

5.2. CEL II. WZROST ATRAKCYJNOŚCI TURYSTYCZNEJ

Gmina Kolno posiada bardzo dobre warunki do rozwoju weekendowej turystyki aktywnej i wypoczynkowej. Zainteresowanie turystów Gminą w dużej mierze powiązane jest z dostępnością odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej oraz promocją gminy, jako miejsca spędzania wolnego czasu. W ramach tego celu podejmowane będą również działania na rzecz ochrony walorów przyrodniczych gminy. Przewidywane są trzy główne kierunki działań:

- 2.1 Promocja turystyczna i ochrona dziedzictwa kulturowego** – duża konkurencja w regionie wymusza na gminach podejmowanie działań związanych z promocją i budowaniem wizerunku gminy. Ważnym elementem działań związanych z promocją jest współpraca z gminami sąsiednimi i podmiotami z branży turystycznej, dla wypracowania wspólnej marki. Istotne dla realizacji tego kierunku będzie wykorzystanie potencjału Internetu do działań marketingowych. Ważnym zagadnieniem jest także zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu oraz jego promocja wśród mieszkańców i turystów. Działanie to realizowane będzie między innymi przez budowanie w społeczeństwie świadomości istnienia walorów kulturowych gminy oraz ochronę i zabezpieczenie obiektów zabytkowych.
- 2.2 Rozwój infrastruktury turystycznej** – kierunek ten obejmie rozwój bazy rekreacyjno-wypoczynkowej, w tym rozbudowę i modernizację bazy sportowej, gastronomicznej i noclegowej. Dla rozwoju funkcji turystycznej istotne jest również właściwe oznakowanie atrakcji turystycznych.
- 2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego** – potencjał turystyczny Gminy Kolno wynika przede wszystkim z jej walorów przyrodniczych i krajobrazowych. Dlatego nieodzownym elementem rozwoju turystyki powinna być ochrona środowiska. Kierunek ten obejmował będzie szereg działań, które doprowadzą wprost do ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego (m.in. ograniczenie niskiej emisji, ochrona bioróżnorodności, utworzenie systemu racjonalnej gospodarki odpadami, ochrona przed zmianami klimatycznymi i in.), ale także przedsięwzięcia i inicjatywy przyczyniające się pośrednio do ochrony walorów gminy np. edukacja ekologiczna wśród mieszkańców (w szczególności młodzieży) oraz propagowanie energooszczędnych rozwiązań i mikro instalacji OZE (m.in. przez wykorzystanie fotowoltaiki w miejscach użyteczności publicznej).

5.3. CEL III. WYSOKA JAKOŚĆ USŁUG PUBLICZNYCH

Cel trzeci ukierunkowany jest przede wszystkim na wzmacnianie kapitału ludzkiego oraz społecznego gminy, poprzez stałe zwiększanie oferty i jakości świadczonych usług publicznych. Cel osiągnięty zostanie poprzez realizację szeregu działań miękkich oraz infrastrukturalnych, obejmujących różne sfery życia społecznego. Usługi publiczne wysokiej jakości, zwiększają atrakcyjność gminy, nie tylko dla obecnych mieszkańców i przedsiębiorców, ale również dla tych potencjalnych.

3.1 Rozwój oferty wychowawczo-edukacyjnej – niezbędnym elementem kształcenia jest odpowiednie zaplecze infrastrukturalne – w związku z tym, podjęte zostaną działania na rzecz modernizacji istniejących i adaptacji nowych budynków placówek oświatowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz ich wyposażeniem. Działaniom twardym towarzyszyć powinny działania miękkie, ukierunkowane na zwiększanie zdolności przedszkolaków i uczniów oraz krzewienie w nich postaw proaktywnych. Ważnym elementem wysokiej jakości edukacji będą organizowane zajęcia pozalekcyjne, o zróżnicowanej tematyce. Wytyczne tego kierunku powinny zostać osiągnięte przy aktywnym udziale organizacji pozarządowych działających na terenie gminy.

3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej – samorząd gminny powinien stymulować i pobudzać mieszkańców poprzez różnego rodzaju działania skierowane do różnych grup wiekowych. Gmina Kolno odznacza się relatywnie wysoką aktywnością w sferze sportu i kultury, które stanowią platformę służącą poszerzaniu horyzontów oraz polepszaniu relacji międzyludzkich. W celu aktywizacji mieszkańców, będą kontynuowane dotychczasowe wydarzenia cykliczne, a oferta gminy zwiększy się o kolejne. Aktywizacja dotyczyć powinna w szczególności osoby wykluczone – najbiedniejszych mieszkańców, osoby samotne oraz w podeszłym wieku. Ta grupa, cechuje się często również wykluczeniem cyfrowym. Zadaniem samorządu oraz organizacji pozarządowych będzie przeprowadzenie odpowiednich warsztatów i szkoleń w tym zakresie. Oprócz działań samorządu, wspierane zostaną oddolne inicjatywy mieszkańców służące społeczeństwu.

3.3 Rozwój infrastruktury sportowej i kultury – upowszechnianie kultury i sportu odbywać się będzie przy pomocy inwestycji w infrastrukturę służącą tego typu aktywności. Inwestycje obejmą budowę nowych oraz modernizację istniejących obiektów kulturalnych i sportowych – w szczególności: Gminnego Ośrodka Kultury i jego filii w Bęsi, galerii, boisk, stadionów, orlików, placów zabaw czy siłowni plenerowej, a także świetlic wiejskich, klubów integracji itp. – przeznaczonych dla mieszkańców z każdej grupy wiekowej. Potencjał sportowy tkwi również w zasobach przyrody gminy – obszarach leśnych i jeziorach, które stanowiąc będą uczęszczaną przez turystów bazę aktywnego wypoczynku.

3.4 Poprawa opieki zdrowotnej i bezpieczeństwa – zadaniem gminy w tym kierunku są przede wszystkim działania o charakterze profilaktycznym oraz informacyjnym – kampanie społeczne, wydarzenia kulturalne i sportowe promujące bezpieczny i prozdrowotny tryb życia, jak również przygotowywanie programów i planów mających na celu profilaktykę zdrowotną oraz poprawę dostępności do usług medycznych. W przyszłości planowane jest także utworzenie w Posterunku Policji w Kolnie. W ramach niniejszego kierunku podejmowane będą także działania, które, prowadzić będą do poprawy bezpieczeństwa publicznego poprzez zapobieganie oraz likwidację zagrożeń zarówno naturalnych, jak i wynikających z działalności człowieka³³.

³³ M.in. poprzez zwalczanie ognisk Barszczu Sosnowskiego - roślina stanowi zagrożenie zarówno dla zdrowia ludzi, jak i środowiska przyrodniczego w wyniku ekspansywności. Problem jej występowania na terenie gminy poruszono w trakcie spotkania konsultacyjnego.

5.4. CEL IV KREOWANIE ZRÓWNOWAŻONEJ I PRZYJAZNEJ PRZESTRZENI

Podniesienie jakości przestrzeni publicznych w gminie Kolno jest istotnym aspektem działań władz samorządowych. Wiąże się z wykorzystaniem potencjału położenia gminy na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych. Ma wpływ zarówno na jakość codziennego życia mieszkańców, jak i na zwiększenie atrakcyjności i konkurencyjności turystycznej jednostki. Przy realizacji kierunków wyznaczonych w ramach tego celu duże znaczenie będzie miała polityka przestrzenna Gminy. Przewidywane są trzy główne kierunki działań:

- 4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej** – realizacja kierunku przyczyni się do poprawy funkcjonalności i estetyzacji przestrzeni publicznej. Działania polegać będą przede wszystkim na projektowaniu, tworzeniu nowych i doskonaleniu starych przestrzeni, w szczególności: parków, skwerów, placów, placów zabaw i towarzyszącej im małej architektury, a także zieleni i ukwieceń. Ważnym elementem podejmowanych inwestycji będzie dostosowanie infrastruktury w gminie do poszczególnych grup społecznych (m.in. dzieci, młodzieży, osób starszych i niepełnosprawnych). Dobrze zorganizowana przestrzeń czasu wolnego pozytywnie oddziałuje na poziom kapitału społecznego, a także przeciwdziała wykluczeniu społecznemu osób szczególnie na nie narażonych. Jest to istotne między innymi ze względu na postępujący proces starzenia się społeczeństwa.
- 4.2 Rozwój komunikacji drogowej** – polegający przede wszystkim na rozbudowie i modernizacji dróg, ale także usprawnieniu systemu transportu zbiorowego. Szczególne znaczenie ma dobre połączenie z Olsztynem, jako największym miastem regionu. Znaczący jest też fakt, że Kolno jest najbardziej oddaloną od Olsztyna gminą powiatu, dlatego dobre połączenie ze stolicą województwa podniesie jej konkurencyjność względem gmin sąsiednich, zwiększy atrakcyjność turystyczną i możliwości rozwoju mieszkańców.
- 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej** – ma to kluczowe znaczenie nie tylko ze względu na poprawę jakości życia i ochronę środowiska, ale też wzmacnia atrakcyjność turystyczną, inwestycyjną oraz może przyciągać potencjalnych nowych mieszkańców. W ramach tego kierunku realizowane będą inwestycje w zakresie rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej, wsparcie w zakresie modernizacji i rozbudowy oczyszczalni oraz gazyfikacji Gminy. Istotne jest także wzmocnienie infrastruktury, która przyczyni się do wzrostu dostępności Internetu (np. przez tworzenie punktów dostępu do Internetu).

6. ZAŁOŻENIA MONITOROWANIA I FINANSOWANIA STRATEGII

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Kolno powinna podlegać procesowi monitorowania i ewaluacji.

Co 2 lata opracowywane będą raporty z realizacji Strategii. Przygotowanie Raportu będzie odbywało się w trzech etapach:

- Pierwszy z nich, polegał będzie na opracowaniu sprawozdań z realizacji kierunków działań, zawierających podstawowe informacje na temat podejmowanych w ramach wyznaczonych kierunków działań, przedsięwzięć.
- W drugim etapie przygotowywana będzie analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi gminy.
- Na podstawie inwentaryzacji zrealizowanych projektów i analizy wskaźnikowej wysunięte zostaną wnioski dla przyszłych działań, w ramach realizacji Strategii.

Wskaźniki monitoringu określone zostały na poziomie celów strategicznych. Wskaźniki te bazują głównie na statystyce publicznej i obrazują ogólną sytuację w Kolnie. W pewnym stopniu będzie ona zależna od realizacji Strategii, jednak nie tylko. Wskaźniki kontekstowe umożliwiają porównywanie z innymi jednostkami. Przyjęto następujące wskaźniki:

Wskaźnik	Miara	Źródło danych
Cel główny		
Zmiana liczby mieszkańców (wartość bazowa = 100)	liczba	bdl GUS
Dochody własne gminy per capita	zł	bdl GUS
Liczba pracujących na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	liczba	bdl GUS
Cel I		
Nowozarejestrowane podmioty gospodarcze na 1000 mieszkańców	liczba	bdl GUS
Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą z sekcji A na 1000 mieszkańców	liczba	bdl GUS
Cel II		
Liczba turystów korzystających z noclegów na 1000 mieszkańców	liczba	bdl GUS
Odpady komunalne zmieszane z gospodarstw domowych na 1 mieszkańca	liczba	bdl GUS
Cel III		
Liczba imprez na 1000 mieszkańców	liczba	bdl GUS
Udział ludności korzystającej ze środowiskowej pomocy społecznej	%	bdl GUS
Cel IV		
Udział osób korzystających z infrastruktury technicznej (wodociągi kanalizacja oczyszczalnie)	%	bdl GUS
Średni czas dojazdu do Olsztyna	min.	badanie własne

Kierunkowy charakter działań nie pozwala określić szczegółowych kosztów i źródeł finansowania. Projekty realizowane w ramach Strategii, finansowane będą ze środków własnych Gminy oraz środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych m.in. programów operacyjnych współfinansowanych ze środków UE, programów i inicjatyw finansowanych z innych źródeł zewnętrznych jak np. Fundusze Norweskie oraz różnych instrumentów opartych na środkach krajowych.

7. SPÓJNOŚĆ Z REGIONALNYMI I KRAJOWYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Niniejszy rozdział to zestawienie celów i/lub kierunków (ew. priorytetów) wyznaczonych przez dokumenty krajowe i regionalne z zamierzeniami Strategii Gminy Kolno. W zestawieniu uwzględniono także Strategię Rozwoju Olsztyńskiego Obszaru Aglomeracyjnego.

7.1. STRATEGIA ROZWOJU OLSZTYŃSKIEGO OBSZARU AGLOMERACYJNEGO NA LATA 2016-2020

Cele strategiczne Strategii OOA	Cele strategiczne Strategii Gminy Kolno
1. Budowa marki OOA	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej II. Wzrost atrakcyjności turystycznej III. Wysoka jakość usług publicznych
2. Pogłębienie współpracy w ramach OOA na rzecz zapewnienia spójności społecznej obszaru	III. Wysoka jakość usług publicznych IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
3. Poprawa systemu transportowego w OOA poprzez modernizację dróg i lepszą organizację transportu zbiorowego	IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
4. Wysoka jakość środowiska przyrodniczego	II. Wzrost atrakcyjności turystycznej III. Wysoka jakość usług publicznych IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
5. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności obszaru	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej II. Wzrost atrakcyjności turystycznej III. Wysoka jakość usług publicznych IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni

Kierunki działań Strategii OOA	Kierunki działań Strategii Gminy Kolno
1A. Stworzenie wspólnej oferty turystycznej	2.1 Promocja turystyczna i ochrona dziedzictwa kulturowego
1B. Organizacja wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych i sportowych o randze ponadlokalnej	3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej
1C. Przygotowanie wspólnego kalendarza wydarzeń w OOA	-
1D. Stworzenie wspólnej polityki zagranicznej	-
1E. Zbudowanie rozpoznawalnego wizerunku gospodarczego	1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych
2A. Społeczna integracja	3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej 4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej
2B. Rozwój społeczeństwa informacyjnego	3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej
2C. Poprawa bezpieczeństwa	-
3A. Poprawa jakości połączeń drogowych w OOA	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
3B. Zrównoważony rozwój publicznego transportu drogowego	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
3C. Rozwój sieci dróg rowerowych	-
4A. Inwestycje na rzecz ochrony środowiska	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej
4B. Ochrona bioróżnorodności w miastach i gminach	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego

4C. Rozwijanie edukacji ekologicznej	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego 3.1 Rozwój oferty wychowawczo-edukacyjnej
4D. Dołączenie do energetycznej grupy zakupowej stworzonej przez miasto Olsztyn	-
4E. Opracowanie koncepcji współpracy w ramach oszczędzania energii oraz adaptacji do zmian klimatu	-
5A. Podniesienie jakości edukacji	3.1 Rozwój oferty wychowawczo-edukacyjnej
5B. Utworzenie banku informacji przestrzennej	-
5C. Budowa ponadlokalnego systemu wsparcia przedsiębiorców	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości 1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych
5D. Wykorzystanie potencjału inteligentnych specjalizacji	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości
5E. Rozwój ekonomii społecznej	-

7.2. STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO 2025

Cele strategiczne SRW WiM	Cele strategiczne Strategii Gminy Kolno
1. Wzrost konkurencyjności gospodarki	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej II. Wzrost atrakcyjności turystycznej IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
2. Wzrost aktywności społecznej	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej III. Wysoka jakość usług publicznych IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
3. Wzrost liczby i jakości powiązań sieciowych	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej II. Wzrost atrakcyjności turystycznej
4. Nowoczesna infrastruktura rozwoju	II. Wzrost atrakcyjności turystycznej III. Wysoka jakość usług publicznych IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni

Cele operacyjne SRW WiM	Kierunki działań Strategii Gminy Kolno
1.2 Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój inteligentnych specjalizacji	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości 2.2 Rozwój infrastruktury turystycznej 2.1 Promocja turystyczna i ochrona dziedzictwa kulturowego
1.3 Wzrost innowacyjności firm	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości 1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych
1.4 Wzrost liczby miejsc pracy	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości 1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej
2.1 Rozwój kapitału społecznego	1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych 3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej 4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej
2.2 Wzrost dostępności i jakości usług publicznych	3.1 Rozwój oferty wychowawczo-edukacyjnej 3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej 3.3 Rozwój infrastruktury sportowej i kultury 3.4 Poprawa opieki zdrowotnej 4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej 4.2 Rozwój komunikacji drogowej 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej

3.1 Doskonalenie administracji	-
3.2 Intensyfikacja współpracy międzyregionalnej	-
4.1 Zwiększenie zewnętrznej dostępności komunikacyjnej oraz wewnętrznej spójności	4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej 4.2 Rozwój komunikacji drogowej
4.2 Dostosowana do potrzeb sieć nośników energii	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego
4.3 Poprawa jakości i ochrona środowiska przyrodniczego	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej

7.3. KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020

Kierunki działań KSRR	Cele strategiczne Strategii Gminy Kolno
1.1 Wzmacnianie funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich i integracja ich obszarów funkcjonalnych	-
1.2. Tworzenie warunków do rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji poza miastami wojewódzkimi	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej
1.3. Budowa podstaw konkurencyjności województw - działania tematyczne	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej II. Wzrost atrakcyjności turystycznej
2.1. Wzmacnianie spójności w układzie krajowym	-
2.2. Wzmacnianie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe	III. Wysoka jakość usług publicznych IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze	-
2.4. Przewyciężenie niedogodności związanych z położeniem obszarów przygranicznych, szczególnie wzdłuż zewnętrznych granic UE	-
2.5. Zwiększanie dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich na obszarach o najniższej dostępności	IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
3.1. Wzmocnienie strategicznego wymiaru polityki regionalnej	-
3.2. Poprawa jakości zarządzania politykami publicznymi, w tym ich właściwe ukierunkowanie terytorialne	-
3.3. Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania	-
3.4. Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej

7.4. UMOWA PARTNERSTWA (2014-2020)

Cele strategiczne UP	Cele strategiczne Strategii Gminy Kolno
1. Zwiększanie konkurencyjności gospodarki;	I. Wzrost przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej II. Wzrost atrakcyjności turystycznej IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
2. Poprawa spójności społecznej i terytorialnej;	III. Wysoka jakość usług publicznych IV. Kreowanie zrównoważonej i przyjaznej przestrzeni
3. Podnoszenie sprawności i	-

efektywności państwa.

Kierunki działań UP	Kierunki działań Strategii Gminy Kolno
1.1 Ulepszenie infrastruktury w zakresie badań i innowacji w sektorze nauki i przedsiębiorstw	-
1.2 Rozwój kadry sektora B+R	-
1.3 Umiędzynarodowienie polskiej nauki, w tym powstawianie międzynarodowych agend badawczych w Polsce	-
1.4 Transfer wiedzy i innowacji do gospodarki	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości
1.5 Wzrost skali działalności przedsiębiorstw	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości 1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych 2.2 Rozwój infrastruktury turystycznej 2.1 Promocja turystyczna i ochrona dziedzictwa kulturowego
1.6 Wzrost produktywności przedsiębiorstw	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości 1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych
1.7 Dywersyfikacja działalności i nowe modele biznesowe	1.2 Wzmacnianie współpracy podmiotów gospodarczych
1.8 Zwiększenie zastosowania TIK w MŚP	-
1.9 Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowych	4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej
1.10 Poprawa jakości kształcenia	3.1 Rozwój oferty wychowawczo-edukacyjnej
1.11 Zwiększenie powiązania systemu edukacji i umiejętności osób z potrzebami rynku pracy	3.1 Rozwój oferty wychowawczo-edukacyjnej 3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej
1.12 Lepszy dostęp do wysokiej jakości usług edukacyjnych dostarczanych na rzecz grup o specjalnych potrzebach	3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej
1.13 Poprawa szans na zatrudnienie osób poszukujących pracy nieaktywnych zawodowo	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości
1.14 Reorientacja zawodowa rolników i członków ich rodzin	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości
1.15 Poprawa adaptacyjności osób aktywnych zawodowo i pracodawców, w szczególności przedsiębiorstw sektora MŚP	1.1 Wspieranie lokalnej przedsiębiorczości
1.16 Poprawa zdrowia zasobów pracy	-
1.17 Zwiększenie efektywności energetycznej gospodarki	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej
1.18 Zwiększenie udziału OZE	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego
1.19 Obniżenie emisji generowanych przez transport w aglomeracjach miejskich	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
1.20 Zmniejszenie wrażliwości obszarów i sektorów wrażliwych na zmiany klimatu	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego
1.21 Rozwój systemów zarządzania zagrożeniami	-
1.22 Zachowanie efektywności wykorzystanie zasobów	-
1.23 Zmniejszenie presji na środowisko naturalne	2.3 Ochrona i poprawa stanu środowiska naturalnego 4.3 Rozbudowa infrastruktury technicznej
1.24 Zwiększenie dostępności transportowej kraju w układzie europejskim	-
1.25 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa systemu transportowego	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
1.26 Rozwój alternatywnych form transportu	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
1.27 Usprawnienie infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej energii elektrycznej i gazu ziemnego (w tym budowa i rozbudowa terminala LNG)	-

1.28 Poprawa zdolności do magazynowania energii elektrycznej i gazu ziemnego	-
2.1 Aktywna integracja społeczna	3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej 4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej
2.2 Integracja usług różnych służb publicznych	-
2.3 Wsparcie ekonomii społecznej i miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych	-
2.4 Poprawa dostępu do niedrogich usług publicznych	3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej 4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej
2.5 Wzrost udziału wsparcia w formie usług niestacjonarnych	-
2.6 Kompleksowa rewitalizacja	-
2.7 Poprawa szans rozwojowych i zwiększenie spójności społecznej na obszarach peryferyjnych	3.2 Aktywizacja społeczności lokalnej 4.1 Poprawa jakości zagospodarowania przestrzeni publicznej
2.8 Zwiększenie wewnątrzregionalnej dostępności transportowej	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
2.9 Podniesienie poziomu bezpieczeństwa systemu transportowego	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
2.10 Rozwój alternatywnych form transportu	4.2 Rozwój komunikacji drogowej
3.1 Poprawa jakości regulacji (prawa)	-
3.2 Poprawa jakości obsługi w administracji publicznej	-
3.3 Poprawa jakości działania wymiaru sprawiedliwości	-
3.4 Poprawa jakości zarządzania strategicznego i finansowego	-
3.5 Wzmocnienie zastosowania TIK w usługach publicznych	-